

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 705/12-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnoga suda Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te Damira Kosa, Ranka Marijana, Miroslava Šovanja i mr. sc. Branka Brkića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje sudske savjetnice Martine Ljevačić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog E. V., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika, podnesenima protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 17. svibnja 2012. godine, broj K-73/10, u sjednici održanoj u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Jasmine Dolmagić i branitelja optuženog E. V., D. K., odvjetnika iz O., dana 12. veljače 2013. godine,

presudio je:

Odbijaju se žalbe državnog odvjetnika i optuženog E. V. kao neosnovane te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom prvostupanjskom presudom donijetom u ponovljenom postupku, proglašen je krivim E. V. što je počinio kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, te je na temelju istog zakonskog propisa osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedanaest godina, u koju kaznu mu je na temelju čl. 63. Kaznenog zakona (iako bi ispravno bilo čl. 45. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske) uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 13. rujna 2002. godine do 8. travnja 2004. godine. U odnosu na troškove kaznenog postupka na temelju čl. 122. st. 4. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 110/97; broj 27/98; broj 58/99.; broj 112/99; broj 58/02; broj 143/02; broj 115/06 – u daljnjem tekstu: ZKP/97) riješeno je da se optuženik u cijelosti oslobađa obaveze snošenja troškova kaznenog postupka.

Protiv ove presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog odluke o kazni i predlaže da se prvostupanjska presuda preinači i optuženika osudi kaznom zatvora u duljem trajanju.

Žalbu je podni i optuženi E. V. po branitelju D. K., odvjetniku iz O. Žali se zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sud na ponovno suđenje. Zatražio je i obavijest branitelju o održavanju drugostupanjske sjednice vijeća.

Odgovor na žalbe nije podnesen.

Sukladno čl. 373. st. 1. ZKP/97, spis predmeta dostavljen je Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje.

O sjednici drugostupanjskog vijeća obaviješteni su državni odvjetnik, optuženik i branitelj. Sjednici vijeća je pristupila zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Jasmina Dolmagić i branitelj optuženog E. V., D. K., odvjetnika iz O., dok nazočnost optuženika vijeće nije osiguralo jer se optuženik nalazi u pritvoru, a ima branitelja koji je u ime optuženika jedini i podnio žalbu te zatražio da se samo njega obavijesti o održavanju drugostupanjske sjednice, pa je sjednica vijeća održana u odsutnosti optuženika na temelju čl. 374. st. 2. ZKP/97.

Žalbe nisu osnovane.

Nije u pravu optuženik kada tvrdi da je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP/97 tvrdeći da postoji proturječje u izreci i obrazloženju presude.

U odnosu na u izreci opisani način usmrćenja oštećenika i utvrđenje po liječniku vještaku za stradalul M. R. treba reći, da na temelju ekshumiranih ostataka vještak, nakon što je utvrdio objektivno prisutne prijelome kostiju na njenom tijelu, nije mogao utvrditi točan uzrok njene smrti. Međutim, obzirom na ispravan zaključak suda da je i ova oštećenica bila u podrumu kuće zajedno sa ostalim osobama čija tijela su ekshumirana iz zajedničke i u odnosu na mjesto stradavanja prostorno udaljene grobnice (u L.) te kod kojih ostalih ekshumiranih tijela su utvrđene povrede koje ukazuju na nasilnu smrt uslijed strijelnih i eksplozivnih ozljeda. Upravo stoga okolnost što na ekshumiranim ostacima tijela M. R. nije bilo povreda koje bi u sudskomedicinskom smislu ukazivale na nasilnu smrt uslijed strijelnih i eksplozivnih rana ne čini presudu proturječnom u njejoj izreci i obrazloženju. Naime, radi se o zaključku suda na temelju izvedenih i ispravno ocijenjenih dokaza.

Točno je da prvostupanjski sud obrazlažući odluku o kazni navodi i izrijekom imenuje određene okolnosti kao olakotne, da bi zatim na kraju ovog odlomka na listu 16. presude rečenicu završio riječima kako sud „olakotnih okolnosti nije našao“. Međutim, obzirom da su ovom utvrđenju prethodile utvrđene i posebno imenovane okolnosti označene kao olakotne, to se očito radi o grešci u pisanju, a kako se radi o pogrešno napisanom dijelu rečenice pozicioniranom u obrazloženju presude, to nije vršen ispravak u smislu čl. 361 ZKP/97, koja norma regulira postupanje u odnosu na ispravak izreke presude i usklađivanje njenog

izvornika i opravka. Stoga, kako se iz izloženog očigledno vidi da se radi o grešci o pisanju sadržanom u obrazloženju prvostupanjske presude, to se ne radi o bitnoj povredi kako to tvrdi žalba optuženika.

Također, suprotno tvrdnji iz žalbe optuženika, prvostupanjska presuda se ne temelji na nezakonitom iskazu – iskazu svjedoka djelatnika policije koji bi prepričavao svoje spoznaje koje je dobio u obavljanju izvida u fazi pretkaznenog postupka. Svi svjedoci iskazivali su o svojim spoznajama o počinjenom djelu na temelju vlastitih opažanja i informacija koje su dobili u razgovoru s ostalim sudionicima događanja, neovisno o njihovom svojstvu, dakle izvan radnje izvida kaznenog djela, kada bi njihovo prepričavanje razgovora s drugim osobama – presumptivnim okrivljenicima i svjedocima moglo predstavljati nezakoniti dokaz, što međutim, u konkretnom spisu nije slučaj.

U ostalom dijelu žalbene osnove bitne povrede odredaba kaznenog postupka optuženi V. kroz obrazloženje problematizira ispravnost utvrđenog činjeničnog stanja, o čemu će biti govora nastavno.

Nije u pravu optuženi V. kada tvrdi da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno, tj. da je sud na temelju izvedenih dokaza izveo pogrešne zaključke o njegovoj krivnji za kazneno djelo kako je ono opisano u izreci pobijane presude.

Osporavajući ispravnost zaključaka prvostupanjskog suda optuženik u žalbi ukazuje na razlike koje postoje u iskazima pojedinih svjedoka oko broja pripadnika II satnije I bojne ... brigade HV-a koji su ušli u selo P. D. u kojem je kazneno djelo počinjeno u odnosu na broj osoba pripadnika iste vojne formacije koji su bili na „sastanku u školi“ i koji su bili označeni kao počinitelji ovog kaznenog djela, zaključujući da obzirom na ove razlike se ne može sa sigurnošću zaključivati da je optuženik jedan od počinitelja kaznenog djela.

Međutim, imajući u vidu izrazito dug period od kada je kazneno djelo počinjeno pa do vremena kada se prvi puta putem svjedoka počelo utvrđivati tko bi bili mogući počinitelji ovog kaznenog djela, razlike na koje ukazuje optuženik u žalbi, imajući u vidu ostale dokaze, nisu takvog značaja da bi doveli u sumnju ispravnost zaključivanja prvostupanjskog suda. Pri tome se posebno izdvajaju dokazi koji nedvojbeno upućuju na sudjelovanje samog optuženika u počinjenju kaznenog djela unatoč njegovoj tvrdnji da djelo nije počinio niti da bi u inkriminirano vrijeme bio u P. D.. Upravo se u tom kontekstu i spominje optuženik sa nadimkom Z. kao osoba koja je iz kafića „B. p.“ ušla u Golf Cadi kojim je upravljao N. I. i kojim vozilom su do sela P. D. došle osobe koje su počinile kazneno djelo. U tome svojstvu optuženika označava i F. K. u dokumentu upućenom, Zapovjedniku brigade sa lista 1456 spisa, koji je sastavljan kratko nakon počinjenja kaznenog djela.

Prema tome, brojni su dokazi koji upućuju upravo na optuženika bilo njegovim imenom i prezimenom, bilo oznakom nadimka kao na osobu koja je sudjelovala u počinjenju samog kaznenog djela.

Svi pokušaji obrane da sada, nakon proteka više desetaka godina od vremena kada se događaj u kojem su ubijeni civili kako je to navedeno u izreci pobijane presude desio ukaže na razlike u iskazima pojedinih svjedoka i to u detaljima opisa koji se sada međusobno

razlikuju (koliko je ljudi gdje bilo, tko je kome što i kada pričao i sl.) ne dovode u sumnju ispravnost utvrđenja prvostupanjskog suda. Ovo osobito ima li se u vidu potpuno neuvjerljivo kazivanje optuženika kojim pokušava objasniti zajedničko druženje s vojnicima koji su počinili zločin iz izreke pobijane presude u hotelu u N., kamo su upućeni nakon što su otkriveni kao udovoljenje njihovoj posljednjoj želji prije slanja na položaj označen kao „smrtni položaj“ uz istovremeno njihovo označavanje „žigosanim“ što je sinonim prema filmu „12 žigosanih“ za vojnike upućene na zadatak u kome se očekuje da će poginuti. Kazivanje optuženika kako se našao s njima u hotelu u N. i častio ih iz razloga jer je zaradio veću količinu novca na kartama, ali da ne zna s kime je kartao, očigledno je samo pokušaj da razlog svoga druženja sa „žigosanima“ prikaže drugačijim nego li on stvarno je tj. da sebe izuzme iz kategorije vojnika koji su kao „žigosani“ te večeri boravili i pili u hotelu u N..

Također, okolnost što vještak balističke struke nije utvrdio postojanje povreda na tijelima stradalih koje bi bile posljedica ispaljivanja projektila kalibra kakav ima puškomitraljez M53, čime je bio zadužen opt. V., također uz ostale izvedene dokaze ne isključuje njegovu krivnju. Naime, kako to proizlazi iz iskaza dijela svjedoka, kao i utvrđenih povreda po liječniku vještaku, dio povreda na tijelima stradalih utvrđene su kao eksplozivne rane, dakle one koje uopće nisu nastale kao posljedica ispaljivanja projektila iz oružja.

U odnosu na sudjelovanje optuženog V. u uklanjanju tijela stradalih, što posebno problematizira žalba, za istaći je da u trenutku kada su vršena uklanjanja tijela stradalih, a što je nesporno učinjeno, kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva bilo je dovršeno. U tome dijelu svjedok J. prepoznao je i u tom postupanju optuženika, a to što ga druge osobe ne imenuju, ne isključuje iskaz svjedoka J. kao istinit i točan.

U pogledu odluke o kazni, pobijana presuda ispitana je kako povodom žalbe državnog odvjetnika, tako u smislu čl. 382. ZKP/97 i povodom žalbe optuženog V..

U tome dijelu, po ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prvostupanjski sud je nakon ispravno utvrđenih odlučnih činjenica za proces individualizacije kazne, ove okolnosti utvrđene kao olakotne (sudioništvo u Domovinskom ratu, neosuđivanost i smanjenu ubrojivost u vrijeme počinjenja kaznenog djela) kao i otegotne (težina nastupjele posljedice, osveta kao motiv postupanja, bezobzirnost u postupanju, činjenica ubijanja osoba starije životne dobi uz nastojanje da nitko od žrtava ne preživi) valjano vrednovao dajući im odgovarajući značaj. Upravo stoga, suprotno žalbi državnog odvjetnika, kao i ispitujući izrečenu kaznu i povodom žalbe optuženika, i Vrhovni sud Republike Hrvatske smatra da je kazna zatvora u trajanju od jedanaest godina primjerena težini počinjenog kaznenog djela kao i osobi samog optuženog V. te da će se takvom kaznom postići sve svrhe kažnjavanja predviđene zakonom. Stoga je i u tome dijelu žalbu optuženika kao i žalbu državnog odvjetnika valjalo odbiti.

Prema tome, kako ne postoje razlozi zbog kojih optuženik i državni odvjetnik pobijaju prvostupanjsku presudu, a kako pri ispitivanju pobijane presude nisu nađene povrede zakona iz čl. 379. st. 1. ZKP/97, na čije postojanje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je na temelju čl. 387. ZKP/97 presuditi kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 12. veljače 2013. godine

Zapisničar:
Martina Ljevačić, v. r.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v. r.